

Rekenkamer Wijchen

Inwonerparticipatie bij woningbouwprojecten

Gemeenteraad Wijchen, donderdag 15 mei

Agenda

1. Even voorstellen
2. Onderzoeksvraag
3. Normenkader
4. Beoordeelde beleidsdocumenten
5. Conclusies
6. Aanbevelingen
7. Inspiratie uit referentiegemeenten

1. Even voorstellen

Ester Hilhorst onderzoeksadviseur Economie en Ruimte

Ipsos I&O Publiek

Toonaangevend onderzoek voor overheid en non-profit. Betrouwbaar onderzoek naar maatschappelijke vraagstukken. Onafhankelijk advies voor weloverwogen beslissingen.

2. Onderzoeksvraag

Centrale vraag: Hoe zijn het beleid en de werkwijze bij omgevingsparticipatie in de gemeente Wijchen vormgegeven en hoe kan dit beleid verbeterd worden?

Scope: Woningbouwprojecten

Aanpak

- Deskresearch wet- en regelgeving (normenkader);
- Beoordeling participatiebeleid gemeente Wijchen;
- Referentie (verbetermogelijkheden): Amersfoort, Eindhoven en Montferland;
- Vijf interviews met in- en extern betrokkenen;
- Twee casussen: Balgoij-West en Project Alba in de wijk Valendries

3. Normenkader

Norm
Participatiebeleid algemeen
De doelen van het beleid zijn SMART geformuleerd.
Het participatiebeleid sluit aan bij de Omgevingswet.
De verwachtingen die de gemeente heeft zijn duidelijk verwoord richting initiatiefnemers.
De raad stuurt via beleid op doelmatige en doeltreffende participatie.
Uitvoering (op basis van twee casussen)
Initiatiefnemers voeren voor ruimtelijke initiatieven een procedure uit die aansluit bij het beleid.
De communicatie is zodanig dat inwoners (kunnen) weten wat het doel is van participatie, wanneer zij betrokken (kunnen) zijn en wat het participatietraject betekent voor het te nemen besluit.
Besluitvorming en informatie aan de raad (op basis van twee casussen)
De participatietrajecten leveren nieuwe input op die wordt meegenomen in het plan.
Inwoners kunnen weten hoe de participatie is verlopen en wat er met de inbreng is gedaan.
Raadsleden kunnen weten wat het participatietraject betekent voor het te nemen besluit.

- : er wordt geheel voldaan aan de norm, er is geen verbeterpotentieel;
- : er wordt voldaan aan de norm, maar er is verbeterpotentieel;
- : er wordt niet voldaan aan de norm, verbeteringen zijn noodzakelijk;
- : de prestatie is ondermaats en verbeteringen zijn dringend nodig;
- N.t.b. : niet te beoordelen.

4. Beoordeelde beleidsdocumenten gemeente Wijchen

2008: Inspraakverordening wettelijke inspraak

2022: Besluit bindend adviesrecht en verplichte participatie

2022: Participatiewijzers voor initiatiefnemers en omwonenden

2024: Actualisering participatiewijzers

2024: Participatie- en cocreatiebeleid

Landelijke bronnen

Projectdocumentatie van beide casussen

Beleid drie referentiegemeenten

Informatie uit interviews

4. Conclusies

- Duidelijk werk gemaakt van het verbeteren van de omgevingsparticipatie;
- Het beleid sluit aan bij de Omgevingswet;
- Wet versterking participatie op decentraal niveau vraagt om een nadere concretiseringsslag waarvoor dit onderzoek input levert;
- Casussen laten zien dat de participatiewijzers duidelijk zijn maar niet afdwingbaar;
- Voorbeelden uit referentiegemeenten geven input om de kaderstellende en controlerende rol van de raad te versterken.

5. Aanbevelingen

- Stel voor 1-1-2027 een participatieverordening vast op basis van de VNG-modelverordening met aandacht voor:
 - periodieke toetsing van de doeltreffendheid (doelen);
 - grip op complexe projecten;
 - grip op doelmatigheid zoals doorberekenen van kosten.
- Verduidelijk hierop het participatiebeleid;
- Pas hier de Participatiewijzer voor initiatiefnemers op aan.

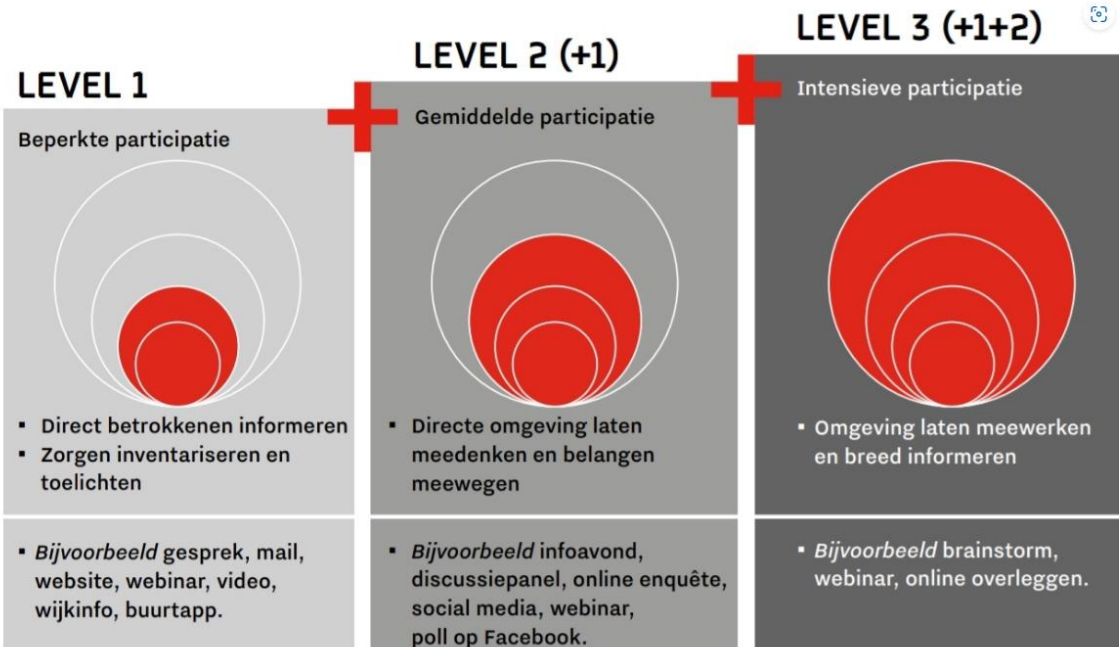
6. Inspiratie uit referentiegemeenten (1)

Montferland

Grote impact			
Weinig ruimte	Grote impact	Mee werken	Veel ruimte
	Mee weten	Mee denken	
Kleine impact			

Tabel 1: Assenkruis participatieniveau

Eindhoven

6. Inspiratie uit referentiegemeenten (2)

Amersfoort

Niveau van participatie	Rol deelnemers/inwoners	Mogelijke werkvormen	Rol college/gemeenteraad
Raadpleging			
Advisering			
Coproductie			

Ipsos I&O Publiek

I&O Research Enschede

Zuiderval 70

Postbus 563

7500 AN Enschede

T (053) 200 5200

E nl-info-publiek@ipsos.com

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55

1019 GM Amsterdam

T (020) 308 48 00

E nl-info-publiek@ipsos.com